

REGLUGERÐ

99
17. júlí

um breytingu á reglugerð nr. 124 12. okt. 1954, um breytingu á reglugerð nr. 165 21. júlí 1952, um notkun gjaldmæla í leigubifreiðum.

1. gr.

1. mgr. 1. gr. reglugerðarinnar orðist þannig:

Skylt er að hafa gjaldmæli í öllum allt að 7 farþega leigubifreiðum, sem aka fólki gegn borgun, og sendibifreiðum, sem aka gegn borgun, á þeim stöðum á landinu, sem hentugt þykir, að dómi samgöngumálaráðuneytisins.

2. gr.

Reglugerð þessi öðlast þegar gildi.

Reglugerð þessi er sett samkvæmt 32. gr. bifreiðalaga, nr. 23 16. júní 1941, sbr. l. nr. 37 4. apríl 1956, um breyting á þeim lögum, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Samgöngumálaráðuneytið, 17. júlí 1956.

Kristinn Guðmundsson.

Brynjólfur Ingólfsson.

REGLUGERÐ

100
17. júlí

fyrir Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, um fjallskil o. fl.

I. KAFLI

Um fjárrekstra á afréttir og notkun fjallanda.

1. gr.

Hreppsúar í þeim sveitum, þar sem nægileg afréttarlönd eru, skulu, ef þeir að áliti hreppsnefndar ekki eiga nægilegt fjallland fyrir sjálfa sig, skyldir að reka í miðja afrétt að vorinu allt sauðfé sitt. Nú eru engin slík afréttarlönd til, heldur aðeins heimalönd og búfjárhagar. Getur þá hreppsnefnd annast um, ef ekki fást upprekstrarlönd í öðrum hreppum, að fénu sé jafnað niður á þær jarðir, sem að dómi ítölunefndar eða hreppsnefndar eru ekki fullsetnar og með samkomulagi við umráðamenn viðkomandi jarða. Skulu sveitarmenn skyldir að nota slíkan upprekstur eftir tilvísan hreppsnefndar eða ítölunefndar, svo framarlega sem upprekstrartollurinn fer ekki fram úr því, sem ákveðið er hér á eftir. Þar sem fjáreigendur Stykkishólms eru í fjallskila- og réttarfélagi við Helgafellssveit, ber fjáreigendum Stykkishólms upprekstur í Helgafellssveit fyrir það upprekstrargjald, sem fjallskilareglugerðin ákveður eftir samkomulagi hreppsnefndar eða ákvörðun ítölunefndar.

2. gr.

Nú þykir einhverjum búendum eða jarðeigendum nauðsyn til bera, að ákveðið sé með ítölu, hve margt fé megi vera í heimalöndum eða fjallöndum, og er þeim þá heimilt að krefjast ítölumats samkvæmt gildandi lögum um ítölu.

100

17. júl

3. gr.

Í upprekstrartoll greiðast kr. 5.00 fyrir hverja roska kind, og skal tollur þessi vera greiddur innan októbermánaðarloka ár hvert, ef ekki er öðruvísi um samið. Sé ekki greitt á gjalddaga, ber hreppsnefnd að sjá um innheimtu gjaldsins og hvílir lögtaksréttur á upprekstrargjaldinu.

4. gr.

Enginn má í heimildarleysi reka eða sleppa sauðfénaði eða hrossum í annarra manna lönd, sem hann á ekkert tilkall til. Reka skal þannig fénað yfir lönd manna, að ekki hljóttist skaði eða ógreiði af.

Brot móti þessum kafla varðar sektum frá kr. 100.00 til 1000.00, auk skaðabóta, eftir mati óvilhallra manna.

II. KAFLI

Um vorsmalanir.

5. gr.

Hreppsnefnd hefur heimild til að skipa fyrir um smölun sauðfjár að vorinu til rúnings, þegar hentugt þykir. Ef þörf gerist, má hún láta göngur fara fram á afréttum og fjallendum. Enn fremur ákveður hreppsnefnd leitardag, hver í sínum hreppi.

6. gr.

Hreppsnefndin jafnan niður vorfjallskilum á menn á sama hátt og vanalegt er um niðurjöfnun fjallskila á haustin. Þó skulu þeir fjáreigendur, sem koma fyrir fé sínu til vorhirðingar hjá öðrum, vera undanskildir vorfjallskilum. En þeir, sem féð taka, skulu sjá fyrir vorfjallskilum á því sem sínu eigin fé.

7. gr.

Allt það fé, sem við leitir þessar finnst, skal rekið til lögskilaréttar. Þó mega hreppsnefndir fyrirskipa, að annars staðar sé fé að rekið, ef það þykir heppilegra, og skulu þær velja einn eða fleiri menn þar til hæfa, er sjái um, að allt gangi vel og skipulega fram, þar sem féð er rekið.

8. gr.

Skylt er hreppsnefnd að sjá um, að allt órúið fé innan hrepps og utan, sem í leitum þessum finnst, sé rúið, og öll ómörkuð lömb séu mörkuð undir mörk mæðra þeirra eða eigenda. Borgun fyrir rúning á aðkomufé og mörkun á lömbum, sem ekki eru líkur til að umráðamenn hirði, skal vera þessi: Fyrir að rýja kindina kr. 5.00 og fyrir að marka lambið kr. 5.00, og skal sá, er verkið vinnur, gera eiganda viðvart, sem svo um leið og hann hirðir ullina, greiðir allan áfallinn kostnað, enda geri sá, sem verkið hefur unnið, eiganda grein fyrir marki og öðrum einkennum á kindum þeim, er hann hefur rúið og markað. Ef menn þurfa að smala yfir lönd nærliggjandi hreppa að vorinu, eða sumrinu, skulu þeir fá leyfi til þess hjá hlutað-eigandi ábúanda eða hreppsnefnd, ef um eyðilönd er að ræða og ekki næst í umráðamann jarðar, og smala þá í samráði við hann. Ber sá, er leyfið veitir, alla ábyrgð á, að samrekstur og sundurdráttur fari vel og skipulega fram, að lömb villist ekki undan ám og að fé flækist ekki til ógreiða. Brot móti þessum kafla varðar kr. 100.00—500.00 sektum.

III. KAFLI

Um sauðfjármörk.

100
17. júlí

9. gr.

Sérhver fjáreigandi skal skyldur til þess að hafa glöggt og löglegt eyrnamark á sauðfé sínu, en afeyrt er með öllu bannað og ný gatamörk. Nú eignast maður kindur, sem hann getur ekki markað undir sitt mark, og skal hann þá skyldur til bæði að fá leyfi markeiganda, ef kostur er á, að láta þær ganga með markinu, og brennimerkja og hornmarka þær glöggt sem verða má. Afhenda ber hreppsnefndinni skriflega lýsingu á eyrnamarki og öðrum einkennum kinda þessara fyrir ágúst-mánaðarlok ár hvert. Nú vill einhver taka upp nýtt fjármark, skal hann þá tilkynna það hreppsnefndaroddvita og hreppstjóra, bæði í hreppnum, sem hann býr í, og í aðliggjandi hreppum, og innfæra þeir það í markaskrá sína. Enginn má taka upp fjármark, sem annar sýslubúi hefur, né hafa fleiri en tvö fjármörk. Enn fremur er bannað að taka upp ný mörk, sem skrásett eru í Dalasýslu sunnan varnargirðingar úr Hvammsfirði í Hrutafjörð og Mýrasýslu. Þetta nær þó ekki til þess, er barn tekur við marki foreldris.

10. gr.

Nú flytur markeigandi inn í sýsluna, skal hann þá tilkynna mark sitt á þann hátt sem segir í 9. gr. Eigi hann sammerkt við einhvern í sýslunni, skal hann leggja mark sitt niður eða semja við hlutaðeigandi um notkun þess. Skytt er hverjum markeiganda að láta prenta mark sitt, þegar markaskrá sýslunnar er prentuð. Allir markeigendur fá eitt eintak af markaskránni. Komi það í ljós, að markeigandi komi ekki marki sínu til prentunar, skal það geymt á nafni viðkomandi hrepps, þar til næsta markaskrá yrði prentuð.

11. gr.

Á brennimarki sýslunnar skulu vera stafirnir SH og að auki tölustafir, þannig:

- SH 1 fyrir Kolbeinsstaðahrepp.
- SH 2 — Eyjahrepp.
- SH 3 — Miklaholtshrepp.
- SH 4 — Staðarsveit.
- SH 5 — Breiðuvíkurrepp.
- SH 6 — Neshrepp utan Ennis.
- SH 7 — Ólafsvíkurrepp.
- SH 8 — Fróðárhrepp.
- SH 9 — Eyrarsveit.
- SH 10 — Helgafellssveit.
- SH 11 — Stykkishólmshrepp.
- SH 12 — Skógarstrandahrepp.

Brennimörk þessi skulu vera sett framan á vinstra horn kindarinnar, en brennimörk eigenda framan á hægri horn. Skytt er öllum þeim, er sora-markaðar kindur eiga, að nota þessi brennimörk á hyrndar kindur. Ef eyrnamerki eru notuð í stað brennimarks, skulu vera þar fullir einkennisstafir hrepps og sýslu.

12. gr.

Markaskrá sýslunnar skal prenta tíunda hvert ár, nema sýslunefnd ákveði annað, og viðauka yfir mörk fimmta hvert ár, ef þörf krefur. Og skal hreppsnefndin í hverjum hreppi annast um að safna öllum eyrna- og brennimörkum í hreppnum og setja saman eftir stafrófsröð í greinilegar skrár. Hreppsnefndin skal því næst, eftir að hún hefur samið skrána, leggja hana fram til sýnis fyrir fjáreigendur í

100 hreppnum, svo að hverjum þeirra gefist kostur á að sjá, að mark sitt sé rétt skrásett. Síðan sendir hreppsnefndin sýslunefndinni skrána, sem annast svo um að aðalskrá sé samin yfir öll mörk í sýslunni og síðan prentuð. Sérhver markeigandi er skyldur að skýra hreppsnefnd sinni frá marki sínu, svo að það komi í markaskrána. Skal markeigandi greiða fyrir prentun marks síns það, sem sýslunefndin ákveður, og gengur það til prentunarkostnaðar. Fyrir brennimörk skal þó eigi greidd nein sérstök borgun. Skyldar skulu hreppsnefndir að semja skrá yfir öll fjármörk í hreppnum, svo mörg eintök, að hver sá, sem sendur er í aðrar réttir, geti fengið eintak. Og skulu þeir markeigendur skyldir til að senda oddvitum mark sitt fyrir 15. ágúst, sem flutt hafa inn í hreppinn næsta vor á undan, svo og þeir, sem taka upp nýtt mark eða breyta um mark. Skrár þessar skulu afhentar oddvitum að afloknum skilaréttum ár hvert.

13. gr.

Enginn má blóðmarka kindur í réttum eða að hausti, nema því aðeins að viðstaddir séu tveir vottar.

Brot móti þessum kafla varðar sektum kr. 100.00 til kr. 500.00.

IV. KAFLI

Um fjallskil.

14. gr.

Á hverju ári skulu hreppsnefndir, hver í sínum hreppi, kveðja skriflega, með nægum fyrirvara, alla þá, sem skyldir eru að ganga á fjall eftir sauðfé, samkvæmt 15. gr. í reglugerð þessari, til þess að leita afréttir og önnur fjalllönd, innan merkja þeirra, sem tilgreind eru í 16. gr. Fjallskilaboð þetta gangi sem þingboð um hreppinn og varðar það sektum, ef tefst eða fellur niður. Skal í því nákvæmlega ákveða, hvernig fjallgöngum skal haga, rekstrum til rétta, geymslu safnsins við réttina, þangað til réttarhald byrjar, hverjir skulu sækja fé í utansveitarréttir og aðrar réttir, og hvað annað, sem tilheyrir fjallskilum. Til að sækja fé í utansveitarréttir skal velja markglögga og gætna menn. Þeir skulu vera útbúnir með markaskrá sýslunnar og hreppsins. Hreppsnefndin skal og skipa fyrir um, hverjir skulu vera leitarstjórar, og skulu þeir ætíð skyldir til þess að ganga með leitarböndum. Öll óhlýðni gegn fyrirskipun hreppsnefndar og leitarstjóra varðar sektum samkv. 25. gr.

15. gr.

Fjallskilaskyldur er hver sá maður, sem sauðfé á eða hefur undir hendi, hvort sem jörð hefur til afnota eða ekki.

Fjallskilakostnaði og öðrum óhjákvæmilegum kostnaði við fjárheimtur að hausti, má jafna niður og leggja á bæði í vinnu og peningum eftir því, sem hreppsnefnd telur nauðsynlegt, enda stofni þá hrepparnir fjallskilasjóði til að jafna kostnaði við fjallskil og fjárleitir milli fjáregenda.

Fjallskilakostnað má taka lögtaki samkv. lögum frá 16. des. 1885, um lögtök og fjárnám.

Fjallskil skal leggja á eftir framtali á búnaðarhagskýrslu með hliðsjón af skýrslu forðagæzlumans, síðari hluta vetrar.

Nú reka menn einnig á fjall á öðru leitarsvæði, og eru þeir þá skyldir að inna fjallskil af hendi þar, eftir þeirri tölu roskins fjár, sem rekið er. En reki þeir ekkert fé til fjalls í heima hreppi, eru þeir undanþegnir fjallskilaskyldu þar, enda hafi þeir ekki umráð yfir lögbýli eða hluta af lögbýli.

Annist síðast nefndir fjáreigendur ekki að fullu fénað sinn í réttum, skulu þeir greiða áfallinn kostnað í heima hreppi við að koma fénu til skila. 100

Verði mikill ágangur úr einni sveit á aðra, skal sú sveit, sem áganginum veldur, skyld að leggja til fjallskila hjá ágangspóla, sem svarar 1 dagsverki á hverjar 100 kindur, miðað við 1. rétt næsta ár á undan, þó á þetta ekki við um þá fjáreigendur, sem reka á fjall í öðru leitarsvæði samkv. 5. málsgrein þessarar greinar.

16. gr.

Þeir, sem nytja jarðir, sem hafa fjallland, er telst til upprekstrarlands, og eigi eru ábúendur, svo og ábúendur á slíkum jörðum, þótt ekki hafi þeir sauðfé, skulu skyldir til fjallskila í þeim hreppi, sem jörðin liggur í. Fjallskil þessi svari til einum til tveimur dagsverkum á ári fyrir hverja slíka jörð. Þeir, sem hafa lögbýli til umráða, eru einnig fjallskilaskyldir, þótt býlið teljist ekki upprekstrarland og sé ekki nytjað.

17. gr.

Þessi eru gangnamerki hreppa í milli: Langmerkin eru fjallgarðurinn, þar sem hann er hæstur, eins og vötnum hallar, eða þar sem hreppalönd ná saman, nema þar sem öðruvísi er ákveðið í grein þessari.

Þvermerkin eru þessi: Á milli Hörðudals og Skógarstrandarhrepps: Gunnarsstaðará milli fjalls og fjöru. Leita Skógstrendingar þaðan að Kársstaðarhálsi. Þaðan leita Helgfellingar og Stykkishólmsbúar að Grimsskarði (Syðra dysi), Rauðsteinalæk, Moldargilsá, Axarhamri og Tröllahálsi. Þaðan leita Eyrsvéitingar að Kaldnasa, Kistufelli, Höfðakúlum og Búlandsgili. Þaðan leita Fróðhreppingar að Stafnafelli, Steinahlíð, Miðfellsöxl, Ytri-Moldarmúla, Hestdalsbotni, Hesti, Rauðkúlu, Folahnúk, Tvísteinu, Merarvörðu og Blindaugum. Þaðan leita Ólafsvíkurbúar um Geldingarfell, þaðan þvert niður í Giljatungu í Fossdal, Hróaskarð, Einbúa og Loðnugjá. Þaðan leita Neshreppingar að Skarðsvík, Brattahrauni, Kálfadölum, Miðfelli og Bárðarkistu. Þaðan leita Breiðvíkingar að Axlargangi, beina stefnu í Rjúpnaborgir, eftir hreppamörkum milli Staðarsveitar og Breiðuvíkur. Þaðan leita Staðsveitingar að Djúpagili, Urðarmúla, Baulárvallavatni að Moldargilsá. Þaðan leita Miklhreppingar að Skyrtonnu, Hafursfelli og Svínhóli. Þaðan leita Eyhreppingar að Svínavatni, Svínaskarði, Arná, Oddastaðavatni og Hafursfjarðará. Þaðan leita Kolhreppingar að Geirhnúk eftir Vatnshlíðareggjum að Klyfsandi og Hítará. Meðan að Skógarnesgirðingu við Álftafjörð er haldið við, skal hún skipta leitum milli Eyhreppinga og Miklhreppinga, og er Selbóndinn fjallskilaskyldur í Eyjahreppi.

Þar sem fjöll og hálsar ráða þvermerkjum, skal frá báðum hliðum gengið að vatnsskilum.

18. gr.

Næsta dag fyrir leitardagana skal hver bóndi og nytjandi jarðar skyldur að leita vandlega sín heimalönd, þau, sem ekki eru leituð til rétta, og skal hann í tæka tíð reka allt fé, sem í þeim leitum finnst og hann ekki á sjálfur eða heimafolk hans, til rétta eða í fjallsafnið. Heimalönd teljast aðeins þau lönd, sem notuð eru fyrir málnytupening og brúkunarhross, en víðáttumeiri lönd séu leituð eftir fyrirskipan hreppsnefndar. Fáí fjáreigendur leyfi til að reka upp fé sitt eftir réttir, skulu þeir skyldir til að leggja menn til í smalamennskur og seinni leitir eftir samkomulagi við landeigendur viðkomandi jarða.

19. gr.

Þrjár skulu fjallleitir á hausti hverju. Til fyrstu leitar skal gengið daginn áður en réttað er, þar sem hreppsnefnd álitur þess þörf. Til miðréttar (skilaréttar) skal gengið þriðjudaginn í 24. viku sumars í öllum hreppum sýslunnar, og skilarétt

100 haldin næsta dag á eftir. Til þriðju réttar skal gengið þriðjudaginn síðastan í sumri 17. júlí og réttað daginn eftir. Leitardagar skulu tilgreindir í fjallskilaboðinu.

20. gr.

Leitarstjórar skulu annast um, að leitir fari vel og skipulega fram. Til þess heyrir meðal annars, að leitarmenn hefji leitina, þá er sauðljóst er orðið, og hittast úr nágrannahreppi eða biði hver eftir öðrum á gangnamerkjum, þar sem því verður við komið, enda haldi þeir leitinni samhliða hver til sinnar réttar.

Nú hittir leitarmaður vanmetakind í leit sinni, og álitur, að hann geti ekki komið henni til réttar, án þess að vanrækja göngu sína. Skal hann þá athuga mark og auðkenni á henni og aflífa hana, ef hún er mjög aðframkomin og dysja forsvaranlega þannig, að hann geti vísað til hennar og skýrt frá marki hennar.

21. gr.

Leitarstjórar skulu vandlega gæta þess, að allir þeir, sem fjallskil eiga að gera, leggi svo marga fullgilda menn til, sem hreppsnefndin hefur ákveðið skv. 15. gr.

Nú vanrækir einhver að gera þau fjallskil, sem á hann voru lögð, og má þá hreppsnefndin eða leitarstjóri, verði því við komið, kaupa menn til að vinna það, sem á vantar til fjallskilanna upp á hans kostnað, eftir mati óvilhallra manna, enda gjaldi að auki sekt skv. 25. gr.

22. gr.

Leitarstjóri skal strax tilkynna hlífðarlaust hlutaðeigandi hreppsnefnd alla óhlýðni gegn fyrirskipunum hans, en hreppsnefndin kærir slíkt sem sérhverja aðra vanrækslu með tilliti til fjallskila til sýslumanns til sekta. Sömuleiðis hefur hver einstakur maður rétt til að kæra til hreppsnefndar, hafi hún beitt við hann rangindum eða íþyngt honum fram yfir það, sem reglugerð þessi leyfir, og skal hann hafa gert það skriflega til oddvita fyrir 20. október það ár, en nái hann ekki rétti sínum á þann hátt, getur hann skotið máli sínu til sýslumanns til endanlegs úrskurðar.

23. gr.

Fjallafé það, sem ofan slangrar að sumrinu, skal, þegar þörf gerist, rekið til fjalls í lönd þau, sem notuð eru til upprekstrar. Veiti slíkur fénaður ágang á afgirt ræktunarlönd, er fjáreiganda skylt að taka slíkan fénað í örugga vörzlu, svo að ekki valdi áframhaldandi tjóni eða usla.

24. gr.

Auk heimalandssmalana, sem getið er um í 18. gr., geta hreppsnefndir svo oft, sem þörf gerist, fyrirskipað almenna smölun í öllum heimalöndum hreppsins, og skal þá öllu fé komið beinustu leið til átt Haga sinna. Nú kemur rekstur til búanda, og skal hann þá, ef mögulegt er, láta rannsaka hann og taka úr honum kindur þær, sem ekki eru á réttri leið, ef nokkrar eru, og reka bæ frá bæ í rétta átt, svo fljótt sem því verður við komið, eða láta eigendur vita. Aldrei má sleppa skilarekstri.

25. gr.

Hver sem finnur kind í fjallöndum þeim, sem ekki teljast búfjárhagar, að afstöðnum öllum lögboðnum leitum, skal fá fundarlaun, eftir mati óvilhallra manna. Þó mega þau ekki fara fram úr $\frac{1}{4}$ verðs þess, sem kindurnar eru metnar á.

Af þeim kindum, sem finnast heima í búfjárhögum, ber ekki að greiða fundarlaun, en sérstaka fyrirhöfn, sem fyrir þeim er haft, ber að greiða.

Komi utansveitarkindur fyrir í heimafé manna að afstöðnum öllum réttum, og hafi þær orðið þar innlyksa fyrir trassaskap þess, sem kindurnar hafa verið hjá,

skal hann tafarlaust tilkynna eiganda kindanna og annast þær, eiganda að kostnaðarlausu, þar til hann vitjar þeirra, ef eigandinn ekki sýnir ótilhlýðilegan drátt á 17. júlí að vitja þeirra.

Brot móti kafla þessum varða kr. 100.00 til 500.00 sektum.

V. KAFLI

Um réttarhöld og meðferð á úrtíningsfé.

26. gr.

Þar skulu réttir vera, sem segir í 28. gr., og svo langt og víða til reka, sem segir í 17. gr. Breyta má þessu með samþykki meiri hluta hreppsþúa, hreppsnefndar og sýslunefndar.

27. gr.

Þrisvar skal rétta á hausti í hverri lögskilarétt, skv. 19. gr., og skulu hreppsnefndir annast um, að réttir séu að öllu vel upp byggðar og nægir dilkar handa öllum hreppsþúum, sem sjálfir annast um dilkdýr sínar, meðan á réttarhaldinu stendur, helzt með grindum eða á annan jafntryggan hátt, og annast þeir einnig um árlegt viðhald á dilkum sínum. Hreppsnefnd skal þó heimilt að taka í sínar hendur viðhald réttardilka, þar sem hún álitur slíka tilhögun heppilegri.

Dilka handa utanhreppsþúum eru hreppsþúar ekki skyldir að leggja til, nema jafnstóra því dilkarúmi, sem þeir þurfa að fá hjá utanhreppsþúum. Þeir menn, sem reka fé sitt á fjall í öðrum sveitum, skulu sjá sér sjálfir fyrir dilkarúmi. Hreppsnefndir kjósa einn mann úr sínum flokki fyrir réttarstjóra.

28. gr.

Réttir skulu haldnar í þeirri röð og á þeim dögum, er nú skal greina: Kaldárakkarétt, Þverárrétt, Vörðufellsrétt og Kothraunsrétt mánudaginn í 22. viku sumars. Mýrdalsrétt, Setbergarétt, Arnarhólsrétt og Hrísdalsrétt þriðjudaginn í 22. viku sumars. Miðhraunsrétt og Lárdalsrétt miðvikudaginn í 22. viku sumars. Brekkurétt og Grundarrétt fimmtudaginn í 23. viku sumars. Haukabrekkurétt, Ólafsvíkurrétt og Bláfeldsrétt föstudaginn í 23. viku sumars. Hamraendarétt og Hraunsskarðsrétt laugardaginn í 23. viku sumars.

Kaldárakkarétt, Hrísdalsrétt, Kothraunsrétt og Lárdalsrétt eru aukaréttir, en hinar allar lögskilaréttir.

Á meðan Bervík í Breiðuvíkurreppi og nágrenni er í eyði, er Neshreppi skylt að leita svæðið suður að Bervíkurreppum, enda sjái hann um viðhald Fagurhólsréttar og rétti þar sem aukarétt, Breiðvíkingum að kostnaðarlausu.

Í þeim hreppum, sem aukaréttir eru í, er hlutaðeigandi hreppsnefndum skylt að sjá um, að öllu úrtíningsfé, er fyrir kann að koma í aukaréttum á haustin, sé tafarlaust komið til lögskilaréttar. Hlutaðeigandi hreppsnefndum er skylt að sjá um, að aukaréttir séu þannig útbúnar, hvað dilka og fyrirkomulag snertir, að réttarhaldið geti farið vel og skipulega fram.

29. gr.

Hreppstjórar skulu halda lögreglu í hverri lögskila- og aukarétt, en réttarstjóri annast um innrekstur fjárens og sér um, að féð ekki troðist undir, gætir þess, að fénu sé ekki á nokkurn hátt misþyrmt, og kallar hreppstjóra til, ef svo ber við. Lítur eftir, að sundurdráttur fjárens fari vel og skipulega fram. Markglöggir menn skoði dilka, áður en út er hleypt, og gæti þess, að féð fari ekki saman í dilkum. Skal því enginn hleypa út, fyrr en réttarstjórinn leyfir, sem ekki sé fyrr en búið

100 er að töflulesta úrtíning, og skal þá aðalreglan sú, að utanhreppsmenn hleypi fyrst 17. júlí út og svo þeir, sem lengst eru að.

30. gr.

Ómerkinga alla skal draga í sérstakan dilk, og skulu þeir geymdir þar, unz búið er að draga úr almenningnum. Að loknum fjárdrætti skal þeim sleppt í almenninginn, og skal þangað færa allar ær, sem von er til um að ættu þá, svo þær geti helgað sér lömb sín. Réttarstjóri skal jafnan vera viðstaddur og engum skal heimilt að taka ómerking sem sína eign, nema með samþykki hans og meiri hluta hreppsnefndar, sé hann viðstaddur. Alla ómerkinga, sem enginn finnst eigandi að, skal selja strax á réttarstaðnum, og andvirði þeirra renna í hlutaðeigandi fjallskilasjóð, ef hann er til, annars í sveitarsjóð. Um ómerkinga, sem finnast eftir réttir, fer um sem annað óskilafé, ef enginn getur helgað sér þá, og rennur þá einnig andvirði þeirra í hlutaðeigandi fjallskilasjóð, ef hann er til, annars í sveitarsjóð.

Geti menn sannað með framburði tveggja óvilhallra manna og áreiðanlegra, að ær hafi helgað sér seldan ómerking, skal eigandi ærinnar fá andvirði ómerkingsins að frádregnum uppboðskostnaði.

31. gr.

Mýétning allan skal selja í hverri lögskilarétt, þó því aðeins að enginn geti helgað sér þá og að eyrun séu svo skemmd, að ekkert mark verði gert úr. Réttarstjóri skal kalla til hreppstjóra og markglögga menn, bæði innan hrepps og utan hrepps, og séu þeir allir samdóma um markleysi þessara kinda, og fer þá um kindur þessar eins og annað óskilafé. Sama er um þá mýétninga, sem finnast eftir réttir. Andvirði þeirra, mýétninganna, rennur í viðkomandi fjallskilasjóð, ef hann er til, annars í sveitarsjóð.

32. gr.

Öllum úrtíningi úr fyrstu rétt skal sleppt í land réttarbónda eða annars, ef hentugra þykir. En fé það, sem ekki dregst upp eða hirt er í skilarétt, skal þá þegar afhent hreppstjóra, og skal hann þá strax kveðja til með sér tvo markglögga menn og gætna. Skulu þeir allir skoða kindurnar, bæði eyrnamörk og hornamörk, og segja til um mörk. Hreppstjóri skal skrifa mörkin nákvæmlega upp og lesa þau upp í heyranda hljóði. Það, sem þá verður óuppdregið, skal þegar sett á opinbert uppboð, án útlausnarfrests. Allir þessir þrír menn bera ábyrgð á, að mörkunum sé rétt lýst.

33. gr.

Réttartoll fyrir lögskilarétt skal greiða úr sveitarsjóði búanda þeim á hvers landi réttin stendur, kr. 50.00 til kr. 200.00, eftir samkomulagi hlutaðeiganda eða mati óvilhallra manna.

34. gr.

Nú koma utanhreppskindur fyrir í einhverjum hreppi eftir afstaðnar skilaréttir, og þekkja menn eigendur að þeim. Skulu þær þá á kostnað eigenda þeirra geymdar í vörzlu hreppstjóra eða annarra, ef heppilegra þykir. Hreppstjóri annast um, að eigendum verði tafarlaust gert aðvart um þetta, séu þeir í nálægum hreppum. Hafi eigendur ekki ráðstafað kindum þessum að viku liðinni, skal hlutaðeigandi hreppstjóri selja þær við opinbert uppboð, sem áður sé auglýst í hreppnum með nægum fyrirvara. Kindur þær, sem koma fyrir eftir skilaréttir og ekki þekkjast eigendur að, skal fara með á sama hátt. Geymslukostnaður sé kr. 1.00 á sólarhring, eða greiddur af eiganda eftir samkomulagi.

35. gr.

Lýsing á óskilafé því, sem við opinbert uppboð er selt, skal sendast sýslumanni fyrir miðjan desember, sem auglýsir hana í Lögbirtingablaðinu á kostnað

sýslsúðs, ekki síðar en í febrúar næsta ár. Skal þá hver sá, sem getur helgað sér eitthvað af hinu seldu fé, hafa rétt til að fá andvirði þess, ef hann gefur sig fram og sannar eignarrétt sinn fyrir 1. okt., þó að frádregnum öllum lögmætum og sanngjörnum kostnaði, sem fyrir því var hafður. 100
17. júl

VI. KAFLI

Um fjármarkaðshöld á haustin og rekstur á sölufé.

36. gr.

Allt fé í sölufjárrekstrum skal vera merkt skýru rekstrarmerki, er sé glögg, að það sjáist vel tilsyndar í björtu og svo traust, að það máist eigi af, þótt votviðri gangi. Auk þess merkis, skulu fjárkaupmenn spjaldbinda hverja kind, og skal spjaldið vera með glögg og góðu merki fjárkaupmanns þess, sem kindina kaupir og enn fremur áframhaldandi tölumerki.

37. gr.

Varast skal svo sem auðið er, að rekstrum lendi saman við annað fé. Eigi má halda áfram með rekstur úr því svo dimmt er orðið, að ekki er markljóst, nema að brún nauðsyn beri til. Svo má og eigi leggja upp rekstur fyrr en markljóst er orðið.

38. gr.

Rekstrarmenn skulu gæta þess, komi kindur saman við reksturinn, að skilja þær strax úr rekstri sínum, svo að þær ekki rekist til ógreiða. Ef þeir reka kindur til ógreiða með rekstri sínum, skulu þeir skyldir til að koma þeim á sinn kostnað til eigenda, ella sæta ábyrgð fyrir.

Brot móti kafla þessum varða 100.00 til 500.00 kr. sektum, er hálfar ganga til uppljóstrarmanns, en hálfar til viðkomandi fjallskilasjóðs, ef til er, annars til sveitarsjóðs.

VII. KAFLI

Um hross.

39. gr.

Enginn hrossaeigandi má sleppa þeim ómörkuðum. Skyldur er hver sá, er hross á, sem ekki eru í daglegri hirðingu, að lýsa marki sínu á þeim fyrir hlutaðeigandi hreppsnefnd og láta prenta það við fyrsta tækifæri í markaskrá sýslunnar.

40. gr.

Alls staðar í sýslunni, þar sem stóðhross ganga að sumrinu, skal þeim að haustinu smalað og réttað í skilarétt. Þau hross, sem þá ekki bekkjast eigendum að og enginn hirðir, skulu tekin til geymslu á kostnað eiganda og auglýst sem annað óskilafé. Þó skulu þau ekki seld fyrir 30. nóvember þ. á. Geysmlukostnaður greiðist eftir samkomulagi, eða sé kr. 3.00 á sólarhring.

41. gr.

Hver sá, sem í leyfisleysi lætur hross sín eða þau, sem hann tekur til haggöngu af öðrum, ganga í landi annarra og hirðir þau ekki innan tveggja sólarhringa, eftir að hann hefur fengið tilkynningu um að hirða þau, greiði kr. 2.00 um sólarhring hvern, fyrir hvert þeirra í hagatoll, til þess manns, sem fyrir áganginum verður. Upprekstartollur skal vera 25 krónur fyrir hvert hross, sé ekki öðruvísi um samið.

Brot móti kafla þessum varðar 100.00 til 500.00 króna sektum.

100
17. júl

VIII. KAFLI

Um grenjaleitir og eyðing refa.

42. gr.

Hreppsnefndir skulu sjá um, hver í sínum hreppi, að eitrað sé fyrir refi á hverjum vetri, þar sem haganlegast þykir. Skal það gert fyrir janúarmánaðarlok ár hvert.

43. gr.

Aðalreglan við eitrun sé sú, að til þess sé notað hrossa- eða kindakjöt, og skal hreppsnefndin sjá um, hver í sínum hreppi, að nóg kjöt sé til, þegar eitrun á að fara fram, og eittra eftir þörfum. Eittrað sé með strykinn, og sé það framkvæmt af manni, sem til þess er kjörinn af hreppsnefndinni, og sé hann til þess eiðsvarinn.

44. gr.

Eitrunarmaður skal gera bónda aðvart um, hvar hann leggur niður eitur í landareign hans, sem skal vera þar sem minnst hætta getur af því stafað, svo sem í urðum og hraungjótum, og skal hann því helzt forðast að leggja niður eitur á graslendi. Í búfjárhögum eða nálægt bæjum má alls ekki eittra þó á graslausu svæði sé, nema um því stærri hraunfláka sé að ræða. Einnig er hreppsnefnd heimilt að láta eittra á þeim grenjum á vorin, sem ekki vinnast til fulls.

45. gr.

Fyrir aprílmánaðarlok ár hvert skal maður sá, sem eitrunarstarfið hefur með höndum, fara á þá staði, sem hann lagði niður eitur á, þegar eitrun fór fram, taka það, sem eftir kann að vera af því, sem eittrað var, urða það og grafa vel og vandlega.

46. gr.

Allur kostnaður við eitrunina greiðist samkvæmt gildandi lögum sem allur annar kostnaður við eyðingu refa.

47. gr.

Með grenjavinnslu og refaveiðar skal algerlega farið eftir lögum um refaveiðar.

IX. KAFLI

Almenn ákvæði.

48. gr.

Allar sektir, sem nefndar eru í þessari reglugerð, aðrar en þær, sem nefndar eru í 38. gr., renna í hlutaðeigandi fjallskilasjóð, sé hann til, annars í sveitarsjóð.

49. gr.

Með mál út af brotum á reglugerð þessari skal farið sem opinbert mál.

50. gr.

Með reglugerð þessari er úr gildi numin reglugerð fyrir Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, um fjallskil m. m. frá 6. jan. 1948, ásamt þeim breytingum, sem á henni hafa verið gerðar.

Reglugerð þessi, sem sýslunefnd Snæfellsness- og Hnappadalssýslu hefur samið **100**
og samþykkt, staðfestist hér með samkvæmt 41. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 12 31. maí **17. júlí**
1927, til þess að öðlast þegar gildi, og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut
eiga að máli. Jafnframt er úr gildi felld reglugerð nr. 7 frá 6. jan. 1948 fyrir
Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, um fjallskil o. fl.

Landbúnaðarráðuneytið, 17. júlí 1956.

Steingrímur Steinþórsson.

Árni G. Eylands.

AUGLÝSING

101

18. júlí

um breyting á erindisbréfi fyrir fiskmatsmenn, nr. 141 13. marz 1950.

11. gr. erindisbréfsins orðist svo:

Fiskimatsmenn þeir, sem 10. gr. fjallar um, fá ákveðið kaup um hverja klukku-
stund fyrir vinnu sína. Sé það miðað við almennt verkkaup, sem um er samið milli
atvinnurekenda og verkamanna í þeim bæ eða héraði, sem fiskimatmaður er bú-
settur í, eða það kaup, sem kann að verða lögboðið, að viðbætti 50% uppbót á hin
almennu vinnulaun á hverjum tíma. Þetta kaup fá þeir fyrir alla vinnu við fiskmat,
hvort sem það er fyrir flokkun fisksins, umsjón með vigtun hans, útskipun, hleðslu
eða annað.

Breyting þessi öðlast gildi þegar í stað.

Atvinnumálaráðuneytið, 18. júlí 1956.

Ólafur Thors.

Gunnlaugur E. Briem.

REGLUGERÐ

102

20. júlí

um löggæzlu á almennum skemmtisamkomum í Skagafirði.

1. gr.

Almennar samkomur má ekki halda á samkomustöðum í Skagafjarðarhéraði
(sveitum né kaupstöðum), nema að fengnu leyfi sýslumanns Skagafjarðarsýslu eða
bæjarfógeta Sauðárkróks. Skal hann jafnframt ákveða hvort löggæzla skuli vera á
skemmtisamkomunni. Forstöðumenn slíkra skemmtisamkvæma skulu sækja um leyfi
til skemmtanahalds eigi síðar en 4 dögum áður en halda skal.

2. gr.

Dómsmálaráðherra getur, að fengnum tillögum sýslumanns, löggilt einstaka
löggæzlumenn, er skulu hafa eftirlit með skemmtunum, hver á sínu löggæzlusvæði.
En löggæzlusvæðin eru þessi:

1. Holts-, Haganes- og Fellshreppar.
2. Hofss-, Hofsóss-, Hóla-, Viðvíkur- og Akra-hreppar.
3. Lýtingsstaða-, Seylu-, Staðar-, Rípur-, Skarðs- og Skefilsstaðahreppar.
4. Sauðárkrókskaupstaður.